

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**Etapa locală
11 februarie 2023
Clasa a VIII-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Eseul sau răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/sau motto.
- Timp de lucru: 3 ore.
- Total: 100 de puncte.
- Nu se acordă puncte din oficiu.

Se dau fragmentele:

	A.
1	<i>-Pentru examenul de sfârșit de semestru, aveți de terminat eseul despre familie, cu accent pe explorarea rădăcinilor din trecut, spuse profesorul Van Vremenski, în timp ce studenții se ridicaseră deja de la pupitre.</i>
5	<i>Ceasul mare cu cuc, de deasupra intrării în sala de seminar, arăta deja ora prânzului, semn că urma deja pauza de masă. Domnișoara Măine rămase nedumerită, în timp ce colegii ei ieșeau valvârtej, îndreptându-se către bufetul din curtea Academiei. (...)</i>
10	<i>Cursul ăsta nu era deloc ce-și imaginase ea atunci când se înscrișese la Academia Timpului. „Cum să-ți dezvolți creativitatea și să ai idei mai bune pentru viitor” începuse în mod ciudat cu o mulțime de discuții și teme despre ... trecut. Profesorul Van Vremenski părea să aibă o preferință inexplicabilă pentru acest capitol temporal, în timp ce ea era nerăbdătoare să treacă la subiect, să studieze viitorul și să învețe tehnicile de dezvoltare a creativității.(...)</i>
	<i>O voce nazală îi întrerupse șirul gândurilor:</i>
	<i>-Domnișoară, dacă nu ați observat, este pauză...</i>
15	<i>Ridică privirea și-l văzu în fața ei pe profesorul Van Vremenski. Era un tip mărunțel și ciudat, cu mustați verzi, răsucite, și într-un costum demodat, din catifea cu broderii temporale care nu se mai purtau de milenii întregi. În buzunarul din redingotă se zărea înfipț un lornion cu un model asemănător celui pe care îl folosea Doamna A Fost Odată.</i>
	<i>-Aveți vreo nelămurire? o întrebă profesorul cu un aer binevoitor. În acest caz, trebuie să faceți o programare. Am consultații cu studenții doar miercurea, dis-de dimineață.</i>
20	<i>- A, nu, făcu Domnișoara Măine, zăpăcindu-se. De fapt ... aș avea o întrebare...</i>
	<i>-Vă ascult, domnișoară studentă! Aveți la dispoziție exact... (Aruncă o privire către ceasul de buzunar) douăzeci și șase de secunde.</i>
25	<i>-Păi, să vedeți... Eu sunt o făptură a viitorului și am ales cursul acesta pentru că aș vrea să-mi îmbunătățesc creativitatea și să am idei mai bune. De la începutul anului nu am făcut decât să vorbim despre trecut. Iar acum vă mărturisesc că nu înțeleg deloc ce e cu tema asta. De ce să ne pierdem timpul întorcându-ne în trecut? De ce să tot scotocim prin întâmplări care s-au petrecut demult? Și nu vă supărați, dar tare aș vrea să știu ... care-i faza cu familia?</i>
30	<i>Van Vremenski zăbovi câteva clipe, răsucindu-și mustățile verzi. Apoi își scoase lornionul, îl șterse tacticos cu o batistă și îl băgă înapoi în buzunarul de la piept al redingotei. Alinie pe birou niște foi scrise mărunt, le împături cu mișcări lente și le introduse într-o servietă. În sfârșit, își aranjă cravata, își răsuci încă o dată vârfurile mustăților și se îndreptă spre ieșire.</i>
	<i>-Nu putem privi spre viitor dacă nu ne cunoaștem trecutul!</i>

35 Apoi ieși din sala de curs, lăsând în urma lui un vag parfum de cerneală și o domnișoară studentă cât se poate de nelămurită.

(Adina Rosetti, „Cronicile Domnișoarei Poimâine. În căutarea lui Akum”)

B.

Domnul Cartright răsfoi paginile vastului memorandum al Târgului de Știință alcătuit de profesorul Feltham. Ce mod îngrozitor de a începe trimestrul! De ce nu putea și omul ăsta să facă lucrurile așa cum se făceau în celelalte școli și să amâne marele tribut adus miracolelor științei pentru ultimele două săptămâni înainte de vacanță?

40 Când, în sfârșit, a găsit pagina pe care o căuta, domnul Cartright a ridicat glasul ca și cum era pe cale să anunțe cine a câștigat un Oscar și bubui solemn:

-Iar experimentul pe care doctorul Feltham l-a selectat pentru acest domeniu de activitate se numește ...

45 Făcu o pauză uitându-se roată. Nici nu rostise încă numele experimentului și deja i se înfățișa o mare de chipuri scârbite.

-Copiii de făină! (...)

Și, respectând ora aproape cu strictete, soneria semnală sfârșitul discuției.

-Bine, a X-a C, sunteți liberi.

Se năpustiră spre ușă ca o gloată dezordonată, lăsându-l pe gânduri.

50 Copiii de făină.... Ce mai erau și ăia?

Simon Martin se lăți pe toate cele trei scaune de la ușa cancelariei. Fusese trimis acolo pentru că tulburase liniștea în careu. Căută cel mai bun loc pentru a trage cu urechea.

55 -Nu-mi vine să cred! urla domnul Cartright. Nu pot să cred ce-mi aud urechile. Vorbești serios când îmi spui că bazaconia asta de proiect al tău de puericultură constă în aproape trei kilograme de făină, puse într-un săculeț? Și că intenționezi să îi dai fiecărui maniac de la mine din clasă câte un astfel de săcotei?

-Nu le dau, Eric. Le împrumut.

-Dai, împrumuți, ce mai contează? Nimeni din clasa a X-a C n-ar putea să aibă grijă de un bolovan fără să-l crape. Vorba e că pot exploda la mine în clasă zeci de kilograme de făină!

60 -Ai înțeles complet greșit, Eric. Conservele de budincă sunt cele care explodează, nu copiii de făină. Copiii de făină sunt un simplu experiment menit să exploreze relația dintre părinte și copil. Fiecare băiat își ia asupra lui responsabilitatea unui copil de făină timp de trei săptămâni, ținând o evidență a problemelor și a atitudinilor acestuia. E foarte interesant ce poate ieși la iveală, ai să vezi. E fascinant ce învață despre ei înșiși și despre ce înseamnă să fii părinte. E un experiment care merită osteneala.

65 Pe coridor, o expresie de extaz dumnezeiesc acoperi chipul tânărului Simon Martin. Auzise bine? Câteva zeci de kilograme de făină? Explozie? În clasă? O, ce fericire, ce noroc? Zeci de kilograme de făină. BUM!!! Putea vedea totul cu ochii minții. Valuri de făină! Troiene! Nori! Avalanșe! Și-apoi un nor de făină în formă de ciupercă atomică, ștergând de pe fața pământului mult urâta sală de clasă. Viziunea era atât de încântătoare, încât urechile lui Simon fură temporar blocate și rată complet încercarea doctorului Feltham de a-i explica colegului său, dirigintele clasei a X-a C, în ce constă experimentul.

(Anne Fine, „Copiii de făină”)

C.

Alexandru Stermin, biolog și explorator, ne conduce într-o experiență de descoperire de sine prin mijlocirea a trei spații care reprezintă pentru el trei extreme - jungla amazoniană, Los Angeles

75	<i>și Beijing -, în volumul recent publicat în colecția Știință, „Călătorie în jurul omului”. Din traseul care promite aventuri și întâmplări excepționale se nasc, organic și fluid, observații și gânduri despre începuturile oamenilor, despre felurile în care ne-am adaptat la societățile pe care le-am construit în colțurile noastre de lume, despre natura umană și ecologie, religii, individualism, sensul vieții, moarte sau iubire.</i>
80	<i>Editura Humanitas vă invită marți, 12 octombrie, ora 19.30, online&live, la o discuție despre acest volum la care vor participa Alexandru Stermin, Carmen Strungaru, și Ciprian Mihali. Moderator: Corina Negrea, realizator de emisiuni de știință la Radio România Cultural.</i>
85	<i>„Cu câteva zile înainte să împlinesc 30 de ani, am plecat singur într-o călătorie în jurul lumii. Primele nopți le-am dormit în jungla amazoniană, apoi zile întregi am umblat în alte două jungle – jungle urbane, pe cât de depărtate, pe atât de diferite –, Los Angeles și Beijing. M-am întors acasă mai viu, însuflețit de ce descoperisem, nu doar în lumea din jurul meu, ci și în lumea din mine – din noi, din om. Vârsta de 30 de ani a marcat pentru mine începutul marilor descoperiri geografice – explorând lumea am descoperit geografia ființei mele, cu continentele ei, de la cele mai luxuriante, cum sunt imaginația și iubirea, la cele mai întunecate și reci, cum este moartea. Despre fascinația acestei lumi vă povestesc aici.” — ALEXANDRU N. STERMIN</i>
90	(https://www.hotnews.ro/stiri-cultura-calatorie-jurul-omului-volum-explorare-lumii-sinelui-lansare-carte-alexandru-stermin.htm)
92	

Subiectul I**20 de puncte****Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.**

- Sunetul „i” este vocală în toate cuvintele din seria: **2 p**
 - aveți, dezvoltă, verzi;
 - familie, viitor, binevoitor;
 - ieșeau, Măine, idei;
 - ciudat, douăzeci, întregi.
- Conține două propoziții principale enunțul din seria: **2 p**
 - De ce să tot scotocim prin întâmplări care s-au petrecut demult?;
 - Van Vremenski zăbovi câteva clipe, răsucindu-și mustățile verzi.;
 - Ridică privirea și-l văzu în fața ei pe profesorul Van Vremenski.;
 - Putea vedea totul cu ochii minții.
- Sunt obținute prin derivare toate cuvintele din seria: **2 p**
 - examenul, prânzului, gândurilor, mustățile ;
 - asemănător, mărunțel, nerăbdătoare, răsucind ;
 - valvârtej, temporal, creativitate, făptură;
 - înscrișese, binevoitor, scrise, douăzeci.

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

- Precizează sinonimele contextuale pentru cuvintele subliniate în enunțul: „-Aveți vreo nelămurire? o întrebă profesorul cu un aer binevoitor” **2 p**
- Transcrie, din textul C, două propoziții aflate în raport de coordonare prin juxtapunere. **2 p**
- Identifică două valori diferite ale verbului „a avea”, în enunțul „Aș vrea să-mi îmbunătățesc creativitatea și să am idei mai bune.”, pe care le vei preciza. **2 p**
- Transcrie, din primul alineat al textului B, două verbe aflate la moduri diferite și numește-le. **2 p**
- Transcrie, din primul alineat al textului C, un subiect multiplu. **2 p**

9. Identifică predicătele din enunțul „Copiii de făină sunt un simplu experiment menit să exploreze relația dintre părinte și copil.” și precizează felul lor. **2 p**
10. Alcătuieste două enunțuri în care substantivul „părinți” să aibă funcția sintactică de complement direct, respectiv nume predicativ. **2 p**

Subiectul al II-lea**40 de puncte**

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

1. Precizează, într-un enunț, o trăsătură morală a personajului așa cum reiese din fragmentul „*Era un tip mărunțel și ciudat, cu mustăți verzi, răsucite, și într-un costum demodat, din catifea cu broderii temporale care nu se mai purtau de milenii întregi. În buzunarul din redingotă se zărea înfipt un lornion cu un model asemănător celui pe care îl folosea Doamna A Fost Odată.*” **6 p**
2. Numește, într-un enunț, motivul pentru care, din punctul de vedere al profesorului Cartright, elevii clasei a X-a C nu ar trebui să participe la proiectul „Copiii de făină”. (textul B). **6 p**
3. Prezintă, în două - trei enunțuri, care este atitudinea Domnișoarei Măine față de trecut (textul A). **6 p**
4. Indică două finalități ale călătoriei valorificând textul C. **6 p**
5. Explică semnificația secvenței „*explorând lumea am descoperit geografia ființei mele, cu continentele ei, de la cele mai luxuriante, cum sunt imaginația și iubirea, la cele mai întunecate și reci, cum este moartea.*”. **8 p**
6. Crezi că „putem privi spre viitor dacă nu ne cunoaștem trecutul”? Motivează răspunsul, în 70-100 de cuvinte, justificând prin câte o secvență din primele două texte. **8 p**

Subiectul al III-lea**40 de puncte**

Pornind de la afirmația „*Explorând lumea, am descoperit geografia ființei mele.*”, scrie o compunere, de cel puțin 200 de cuvinte, în care să prezinți valorile morale/ culturale descoperite în timpul participării la activitățile unui proiect individual sau de grup. Vei utiliza narațiunea la persoana I. În compunere vei insera o secvență descriptivă și o secvență dialogată.

În elaborarea compunerii, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **8 p**
- utilizarea persoanei I; **8 p**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **8 p**
- inserarea unor secvențe descriptive și dialogate. **8 p**

NOTĂ!

Din cele **40 de puncte**, vei primi **32 de puncte** pentru conținutul compunerii și **8 puncte** pentru redactare:

- Ortografie: **2 puncte**;
- Punctuație: **2 puncte**;
- Registrul de comunicare: **2 puncte**;
- Unitatea compoziției: **1 punct**;
- Așezarea în pagină, lizibilitate: **1 punct**.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto.

Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus!